

SOM MAN SÅR FÅR MAN SKÖRDA

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

L Läromedelsförfattarna **F**

**VI ÄR EN MEDLEMSDRIVEN
INTRESSEORGANISATION FÖR
FÖRFATTARE AV LÄROMEDEL OCH
KURSLITTERATUR I SVERIGE.**

**VI FÖR FÖRFATTARNAS TALAN,
FÖRBÄTTRAR VILLKOREN OCH
ERBJUDER ETT STARKT
FÖRFATTARKOLLEKTIV.**

**VÅR VISION ÄR ETT
KUNSKAPSORIENTERAT SAMHÄLLE
DÄR LÄROMEDEL AV HÖG KVALITET
FÖR ALLA ÄR EN SJÄLVKLARHET.**

INNEHÅLL

4 VÄGVALEN LEDDE HIT

Förord av Frida Engman och Per Kornhall

5 DET HÄR ÄR VI

Organisationen i korthet

6 KUNSKAP OCH ENGAGEMANG

Glimtar från året

8 MIN BOKHYLLA

Utblick – Nora Khalil

10 RESA I DUBBEL BEMÄRKLSE

Inblick – Johannes Gustavsson

11 VÅR VERKSAMHET

12 ENGAGERADE MEDLEMMAR

Medlemsnytta och demokrati

15 REKORDMÅNGA ANSÖKNINGAR

Stipendier och priser

19 TRE GLADA FÖRFATTARE PRISADES

Läromedelsförfattarnas pris

20 NY LAG - FÖR FÖRFATTAREN

Upphovsrätt och rådgivning

24 EN ENVISHET SOM HAR LÖNAT SIG

Påverkan och kommunikation

27 ETT LYFT FÖR LÄROMEDEL

Forskning

28 FÖRTROENDEVALDA OCH PERSONAL

Styrelse, revisorer, valberedning och kansli

30 ÅRSREDOVISNINGAR

Sveriges Läromedelsförfattares Förbund och Läromedelsförfattarna i Sverige AB

Foto: Embla Jernstig

FLER ANTAL MEDLEMMAR VID STÅMMAN

Medlemsnytta och demokrati, sidan 12

Illustration: Maja Modén

SÅ FUNKAR NYA UPPHOVSRÄTTEN

Upphovsrätt och rådgivning, sidan 20.

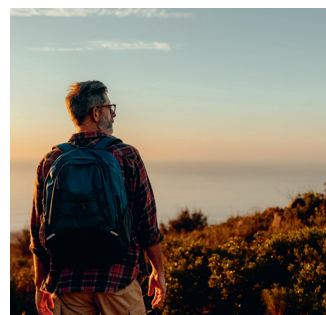

Foto: Istock

RESEBERÄTTELSE

Stipendier, sidan 17.

Foto: Pao Duell

”JUST DÅ KÄNNES DET SOM ATT STICKA HÅL PÅ EN BALLONG AV STOLTHET.”

Inblick, sidan 10.

Läromedelsförfattarna

Läromedelsförfattarnas verksamhetsberättelse
Sveriges Läromedelsförfattares Förbund och
Läromedelsförfattarna i Sverige AB

Adress: Drottninggatan 61, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-440 84 80
Mejl: adm@laromedelsforfattarna.se
Webb: laromedelsforfattarna.se
Facebook, Instagram och LinkedIn:
@laromedelsforfattarna

Form: Spektra Design
Tryck: April 2024
Foto omslag: Istock
Illustrerade foton sidan 14: Mohammad
Fazlhashemi, foto Mikael Wallerstedt. Parul
Sharma, foto Gustav Gräll. Övriga, foto privat.

VÄGVALEN LEDDE HIT

Det år vi nu lägger bakom oss har på många sätt varit framgångsrikt. Den kamp vi fört under flera år tillsammans med elever och lärare för rätten till läromedel mynnade ut i vad vi först bara kunde drömma om, men som under arbetets gång blev ett alltmer realistiskt mål. Från och med den 1 juli 2024 ska alla elever i skolan utan kostnad ha tillgång till "läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål." Det betyder att från och med 2024 kan alla lärare ta skollagen i handen, gå in till sin rektor och säga: Se här – eleverna har rätt till läromedel!

Ytterligare ett välkommet beslut, som också blir verklighet den 1 juli, är ett nytt examensmål för lärarutbildningarna som innebär att alla blivande lärare ska utbildas i att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg. Vi har länge arbetat för att blivande lärare ska få mer utbildning om läromedel och har under året uppmärksammat hur läromedel behandlas på lärarutbildningarna, genom både en kartläggning och en enkät bland lärarstudenter. Ett arbete som alltså också bar frukt.

Vi har i linje med tidigare stämmors beslut genom vårt kopieringsstipendium och det resestipendium vi sjösatte under året delat ut kopieringsersättning till ett värde av drygt 34 miljoner kronor. Vi kan med stor glädje också konstatera att vi har lyckats nå ut till en större del av författarkollektivet än tidigare med våra stipendier, vilket var ett av våra mål för året.

Vi fortsätter oförtrutet arbetet med att förbättra författarkollektivets förutsättningar, villkor och rättigheter. Det juridiska arbetet 2023 präglades av den nya upphovsrättslagstiftningen som bland annat slår fast rätten till skälig ersättning. I denna verksamhetsberättelse finns en illustration som beskriver de rättigheter den nya lagstiftningen ger dig som författare.

"MEDLEM - TACK FÖR DITT STÖD FÖR FÖRFATTARROLLEN!"

Glöm inte att alltid höra av dig till vår rådgivning när du ska skriva på ett avtal! Vi vet att det är lätt att bli överväldigad när man blir presenterad ett förlagsavtal, men skriv inte på innan du vet att du får bra villkor. Vi har också arbetat med viktiga juridiska frågor i förhållande till AI, bland annat genom att ta fram AI-rekommendationer till er författare. Med beslut från förra årets stämma i ryggen har vi under året också arbetat aktivt med att nå kollektiva lösningar på avtalsområdet.

Sammantaget vill vi summera verksamhetsåret 2023 som ett skördeår, där de senaste årens strategiska vägval och satsningar i verksamheten har banat väg för att vi har kunnat skörda en skollagsändring, ett examensmål, rekord i stipendieutdelning, rekordmånga arrangemang, och inte minst en sakprosaprofessor. När nyheten om lagändringen kom fick vi en fråga

(ställd med glimten i ögat): Vad ska ni göra nu när allt det ni arbetat hårt för blivit verklighet?

Men den som känner oss vet att vi aldrig känner oss klara, och den som jobbar i utbildningsväsendet vet att det finns mycket mer att göra. Vi hoppas bland annat att 2024 blir året då lärares rätt att välja läromedel stärks genom en skrivning i läroplanen, och att det blir året då vi kan börja få bukt med problem som finns på kurslitteraturmarknaden.

Utanför vår verksamhet har det gångna året inte varit lika positivt. Vi lever i en orolig tid där demokratin hotas och gränsen mellan fakta och åsikter suddas ut. Det är därför än mer angeläget att stå upp för ett kunskapsorienterat samhälle. Medlemsdrivna intresseorganisationer i civilsamhället som Läromedelsförfattarna är viktiga för att bibehålla ett öppet samhälle. Tack för ditt stöd för författarrollen, för bildningen och ytterst för demokratin! ■

FRIDA ENGMAN
förbundsdirektör/vd
PER KORNHALL
förbundsordförande

Foto: Kajsa Göransson

Foto: Istock

DET HÄR ÄR VI

En medlemsdriven intresseorganisation med kunskap och likvärdighet i fokus.

Det som idag är Läromedelsförfattarna bildades 1960. Då bestod organisationen av ett litet gäng författare. Idag är vi drygt 1 600 medlemmar och huvudorganisation för läromedels- och kurslitteraturförfattare i Sverige. Organisationen leds av en förtroendevald styrelse och verksamheten drivs från kansliet.

Upphovsrätten är grundpelaren i vår verksamhet och en förutsättning för att författare ska kunna bedriva sitt arbete och leva på sitt författarskap. Vi arbetar löpande med att bevaka nya avtalstrender och förändringar inom upphovsrätten,

och agerar å författarkollektivets vägnar i frågor om lagändringar, utredningar och etablerad branschpraxis – allt för att ge författare av läromedel och kurslitteratur ett så starkt skydd som möjligt.

Vår definition av läromedel är tryckta eller digitala verk skapade för undervisningsändamål som täcker väsentliga delar av mål i läroplaner, kursplaner eller som finns angivna som kurslitteratur.

Vår vision är ett kunskapsorienterat samhälle där läromedel av hög kvalitet för alla är en självklarhet, en vision vi jobbar aktivt mot varje dag. ■

FÖR FÖRFATTARNA

Ett starkt författarkollektiv

Att vara författare är ofta ett ensamarbete. Som medlem hos oss blir man del av en författargemenskap. Vi anordnar kurser, författarsamtal och andra aktiviteter som ger både kunskap och gemenskap.

Stipendier

Den lagliga kopieringen av läromedel och kurslitteratur genererar årligen en kopieringsersättning som vi delar ut till författare genom att utlysa kopieringsstipendium och andra typer av stipendier.

Juridisk rådgivning

Vi ger personlig rådgivning i frågor gällande avtal, förhandling och annat som berör författarskapet. Granskning av avtal är en service vi erbjuder.

Skrivro

I Visby ligger Läromedelsförfattarnas hus, som hyrs ut till medlemmar året runt. Hit kommer författare för rekreation, inspiration och ro att skriva. Även våra medlemsexklusiva vistelsestipendier till Grez-sur-Loing och Aten ger tillfälle för att utveckla sitt författarskap.

Förhandling om avtal

Vi är huvudorganisation för Sveriges författare av läromedel och kurslitteratur. Det innebär att vi med stöd i lagen representerar upphovspersoner inom läromedelsområdet, och är med i förhandlingar om avtal, inte minst de avtal som reglerar kopieringsersättningen.

Påverkansarbete

Vi arbetar för att säkra lärares och elevers rätt till läromedel. Vi bevakar upphovsrätten och arbetar för att stärka författares rättigheter och villkor, och för att säkra att författare får skälig ersättning för sitt arbete.

KUNSKAP OCH ENGAGEMANG

Ett axplock från vår verksamheten – i det lilla och i det stora.

EN HISTORISK LAGÄNDRING

Den 19 december klubbades lagändringen igenom! Skollagen ändras med syftet att stärka elevers tillgång till läromedel, vilket Läromedelsförfattarna har jobbat för i flera år. En milstolpe!

1281

sökte
kopieringsstipendium.
Största antalet sökande
någonsin!

MONTER

Den 28–29 september var vi på Bokmässan där vi för första gången hade en monter tillsammans med Svenska Tecknare. Vi hade även två panelsamtal, ett på Lärarscenen och ett på Förskolescenen.

499

beviljades vårt nyinstittade
resestipendium!

POSITIVT FÖR FRAMTIDENS LÄRANDE

Regeringen införde under hösten ett nytt examensmål om läromedel i grund-, yrkes-, och ämneslärarutbildningarna, med syftet att säkerställa att studenter förbereds för att i sitt yrke välja och använda läromedel. Hurra!

MUSIKHJÄLPEN

I december hade vi en bössa för Musikhjälpen, som i år hade temat "Ingen ska behöva dö av hunger". Vår bössa samlade in 2 000 kronor från totalt 22 personer.

SAKPROSAPROFESSOR PÅ PLATS

- ▶ Anna Jungstrand, professor i sakprosa, installerades vid Linnéuniversitetet.
- ▶ I hennes uppdrag ingår att lyfta fram läromedel som en del av sakprosan.
- ▶ Professuren är ett resultat av ett samarbete mellan Linnéuniversitet, Natur & Kultur, Läromedelsförfattarna och Sveriges Författarförbund.

RAPPORTSLÄPP X 3

Under året släppte vi rapporterna:

- "Framtidens läromedel – hur säkrar vi en stabil läromedelsmarknad?" En analys med syfte att ta reda på digitaliserings effekter på läromedelsmarknaden.
- "Framtiden lärare vill ha läromedel" En undersökning genomförd tillsammans med Sveriges Lärarstudenter med syfte att ta reda på hur lärarstudenter själva ser på sin utbildning och läromedel.
- "Läromedlets roll inom lärarutbildningar" En genomlysning med syftet att öka kunskapen om i vilken grad och på vilket sätt som läromedel behandlas inom lärarutbildningen.

AKTIVT PRESSARBETE

- 5 582 gånger visades vårt pressrum, vilket är en ökning med 60 procent från 2022.
- 46. Så många pressklipp resulterade våra pressmeddelanden i, vilket är en ökning med 109 procent från 2022.
- 2 022. Så många gånger nämndes läromedel i digitala nyhetssammanhang, alltså i snitt ca 5,5 omnämningen om dagen. Det är en ökning med 43 procent från 2022, vilket visar att läromedel har varit ett aktuellt ämne under året.

SOCIALA MEDIER

- 42 procent har följarsantalet på LinkedIn ökat sedan årsskiftet 22/23.
- 1 210 följare hade vi på Instagram vid årets slut.

SETT

På SETT-mässan höll vi bland annat ett seminarie för att belysa att digitala och tryckta läromedel inte bör ställas mot varandra.

”GRANSKNING AV FÖRLAGSAVTAL HAR VARIT DEN VANLIGASTE FÖRFRÅGAN TILL RÅDGIVNINGEN, OCH VI UPPMANAR ALLTID FÖRFATTARE ATT KONTAKTA OSS INNAN DE SKRIVER PÅ ETT AVTAL.”

Alice Rosenfeldt, jurist Läromedelsförfattarna

AI-REKOMMENDATIONER

publicerade vi, tillsammans med fem nordiska författarorganisationer. Dessa är råd som ska hjälpa författare att använda AI på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

43%

fler medlemmar deltog på stämman 2023 jämfört med 2022. Det högsta antalet sedan pandemin!

42

arrangemang genomfördes under året – 22 fysiska och 20 digitala. Detta är bland annat resultatet av att vi inrättade en tjänst som evenemangskoordinator.

VINNANDE RIM

”Ett läromedel breddar din kunskapsbas, och gör att du är redo att bemästra nästa fas. Ett hjälpmedel för plugg, självstudier eller bara för nyfikenhet, ett utmärkt sätt att förbättra sitt minne! Törsten efter kunskap kan vi aldrig släcka, utan bra läromedel får man räkna med en kunskapsläcka! Tänk om man kunde ladda ner läromedel direkt till sin hjärna, oj vad man skulle bli en riktig stjärna!”

Detta rim skrevs av Johanna Jacobsson som vann vår tävling på Instagram om att rimma om läromedel.

9890

skrev under vårt läromedelsupprop. Uppropet var en digital kampanj för att mobilisera stödet för lärares och elevers rätt till läromedel.

MIN BOKHYLLA

Följ med hem till min bokhylla
där vi har en stor, vit, typisk IKEA-bokhylla
ni vet, en sån där som håller så länge
att man aldrig har någon bra ursäkt till
att köpa en ny

På en av hyllorna står flera lexikon
från arabiska till svenska
från engelska till svenska
från spanska till svenska
från franska till svenska
jag har försökt slänga dem flera gånger
för helt ärligt, samlar de bara damm
men varje gång har pappa sagt:
”en dag kanske vi behöver dem”
idag kan ingen i min familj spanska eller franska
mina bröders engelska är fruktansvärd
och mina föräldrar bryter fortfarande på svenska
vi brukar använda Google Translate

På en annan hylla finns
ett läromedel i arabiska
samma bok som min storebror, 5 år äldre än mig använde
samma bok som jag använde
samma bok som min lillebror, 4 år yngre än mig använde
den där boken som gett oss alla trauma
för det arabiska språket
på skoltid fick vi lära oss att
det svenska alfabetet har 29 bokstäver
på modersmålslektionerna fick vi lära oss att
i det arabiska språket kan nästan varje bokstav skrivas på tre
olika sätt
beroende på om bokstaven kommer i början, mitten eller slutet
av ordet
sen fanns det såna där apostrofer eller vad det heter
som kunde göra att ljuden och betydelserna förändrades
det var så mycket man skulle tänka på
att det kändes som att man stod i ett laboratorium och
experimenterade
sa man fel, läste man fel, skrev man fel
kunde hela rummet explodera
modersmålsläraren hade en speciell blick som förföljde en
som att man svikit hela sin släkt
som att man svikit varenda person som någonsin talat det
arabiska språket

så arabiska blev lika med
lär-dig-texten-utantill
jag blev superduktig på att memorera text
samtidigt tittade jag ut genom fönstret
och såg hur mina klasskamrater sprang till mellis
så fint att modersmålslektionerna alltid började efter skoltid
som en vacker bestraffning för att jag kan fler språk
vad jag inte visste då var att jag några år senare
skulle få höra Jimmie Åkesson hålla ett tal till nationen

på just arabiska
och mycket bättre än vad jag eller mina bröder hade kunnat
Mashallah Jimmie

Nog om arabiska

På en annan hylla finns flera SFI-böcker
jag bläddrar i dem
de är fett enkla
om jag fick ha dem i skolan
hade jag lätt fått A

På mitt skrivbord har jag istället min skolbok
den heter Svenska impulser
och är fett tjock och tung
jag sätter mig ner och följer instruktioner
jag ska skriva en argumenterande text
rubriken är: Inför fri abort över hela världen
jag skriver, skriver och skriver
och jag är faktiskt även källkritisk
sen går jag igenom instruktionerna för att
vara säker på att jag gjort rätt
jag skickar in texten med viss osäkerhet
och väntar ivrigt på resultatet
jag vill så gärna ha ett A

Om jag hade gått på SFI som
mina föräldrar hade texten lätt fått A+
men istället har jag gått från
svenska som andraspråk till svenska
”Du behöver ju inte svenska som andraspråk”, sa min
gymnasielärare
jag fattade ingenting
under hela grundskolan, i nio år var svenska
mitt andraspråk
men nu, helt plötsligt, när jag började gymnasiet, var det mitt
förstaspråk
tänk vad fort livet kan vända
är jag kanske svensk nu?
Jag har i alla fall pluggat färdigt för idag

Jag tittar vidare i bokhyllan
där finns några skrivhäften
jag bläddrar i ett av dem
pappa har övat på grammatik
och skrivit typiska köks-ord
meningarna påminner om någon som går på lågstadiet
jag kan skriva mycket bättre
men nu är pappa i alla fall konditor
så något måste han ha lärt sig

Jag tittar vidare och hittar en stencil
den är mammas
från Röda Korsets folkhögskola
hon har övat på en eller ett

jag hittar ett fel och rättar henne
jag kan det här mycket bättre än mamma

Böckerna, skrivhäftet
orden, punkterna, bläcket
allt det är tecken på
mina föräldrars nya liv
vad gör det med ens självkänsla
att behöva börja om på nytt?
att vara som ett barn i en vuxen kropp
jag blir direkt ödmjukare och tänker
jag vill leva, jag vill dö i Sverige där
svenska är mitt förstaspråk

Gissa vad
jag fick faktiskt A på min argumenterande text
jag skuttar hem och visar det för mamma
hon säger "Mashallah"
jag förväntade mig lite mer
sen tar hon pappret för att läsa det
jag får inte tillbaka det
men det gör inget,
jag tänker typ inte ens på det
för betyget är redan satt
Dagen efter kommer mamma hem från skolan
nu är det hon som skuttar fram
"Vet du vad min lärare gjorde idag?" säger hon med glittrande
ögon
"Jo, hon kopierade din text och delade ut den till alla studenter
och sa:
så här skriver man en argumenterande text"
Va? Tog du min text till din skola?
"Ja, och jag sa till alla att det är min dotter som skrivit den."

Tack Ulrika
för att du såg min mamma
och gav mig hybris

Inför universitetet
sa min gymnasielärare
"Således är ett jättebra, akademiskt begrepp att ha med sig"
Så jag höll kärt i således
ingen i min familj hade pluggat på universitetet
så jag tog emot varje tips
och överanvände således i varje tenta
Hon hade rätt,
mina universitetslärare älskade således
Jag älskade också således
så pass mycket att den fick vara med i min debutroman
som annars bara består av slang

Och jag minns en av de första tentorna på universitetet
det var en stor grammatiktenta,
kanske var det en spärrkurs
Jag trodde att grammatik var
adjektiv, verb och substantiv
men där fick jag höra om nominalfraser
men det var inte bara jag
som inte hängde med
någon i klassen sa
"min mamma är lärare,
så jag ska be henne förklara för mig"
Och jag tänkte på mamma och

hur jag rättade, en eller ett
och skrattade för mig själv
nominalfras, vad är det?
men det var lugnt för jag hade ju
min vän, alltså kurslitteraturen
som skulle förklara för mig

Och här står jag idag
igår hade jag ett författarsamtal
i Borås
efter samtalet kom en kvinna fram
hon påminde mig om min mamma
hon räckte fram en bok som hon skrivit,
den var såklart på arabiska
läs den, sa hon
jag nickade
inte vågade jag erkänna
att jag varken läser eller skriver på arabiska
men jag vet vad således betyder,
ifall du vill veta

Så egentligen försöker jag bara säga

Tack till dig som skrivit ett läromedel
som jag kunde hänga med i flera timmar
som gjorde att jag kunde ta mig in i nya rum
medan mamma övade
på en eller ett
i ett annat läromedel
och kunde skryta med mina texter
när hennes språk inte räckte till.

"TACK TILL DIG SOM SKRIVIT ETT LÄROMEDEL SOM JAG KUNDE HÄNGA MED I FLERA TIMMAR."

Den 8 november firade vi Läromedlets dag.
Till det skrev Nora Khalil den här dikten
om läromedel, som hon framförde på
scenen under vårt mingel. ■

Foto: Daniela Spiroska

NORA KHALIL

Författare
Debutroman "Yani", Natur & Kultur

RESA I DUBBEL BEMÄRKELSE

Jag har en blomkvast i handen och står utanför en konferensanläggning norr om Stockholm. Det är maj 2019. Det är ovanligt varmt trots molnen och innanför de sandblåstrade väggarna pågår årsstämman för Läromedelsförfattarna.

Jag är 22 år fyllda och har just föreläst om mitt expertområde – vad unga gör på nätet. Jag minns att det kändes särskilt häftigt att få stå inför inte bara en publik, utan en sal av kunskap.

”Det där var bra”, säger en röst bakom mig. Jag snor om. Möter blicken. En kvinna som sitter på en bänk och röker. Jag lyser upp, känner mig nöjd. ”Men du borde träna bort dina ‘eeeh’.

Det stör”. Just då känns det som att sticka hål på en ballong av stolthet, men det där tipset kommer att följa med mig på alla framtida föreläsningar – och gör mig till en bättre talare.

Några år senare, i november 2023, sitter jag på ett flygplan österut, på väg till Sydkorea.

Jag har tagit emot ett resestipendium av Läromedelsförfattarna – eftersom jag nu hunnit bli just en sådan – för att studera ett fenomen på plats. som kan hjälpa mig i mitt framtida skrivande. Jag landar i Seoul, väntar på bagaget, ställer mig vid taxifilen.

Luften är krispig. Ansiktet kliar. Flygplansluften har gjort sitt. Jag vill bara till hotellet. Bilresan tar drygt en timme. Föraren pratar inte engelska, men hankar sig fram med en översättningsapp och räcker mig en chipspåse: ”Gav de dig ingen mat på flygplanet?! Du ser hungrig ut”. När

vi kör upp utanför hotellet får jag en klapp på axeln.

Jag borde sova, men staden väntar. Jag vill utforska! Här är rent. Ordning och reda. Tunnelbanorna går som de ska. Är inte till och med solnedgången annorlunda? Mer orange?

Under min vecka i huvudstaden hinner jag träffa branschfolk, utbyta erfarenheter, fnissa åt kulturskillnader. Jag lär mig mer om landets teknikutveckling än jag någonsin hade kunnat läsa mig till.

”JUST DÅ KÄNNS DET SOM ATT STICKA HÅL PÅ EN BALLONG AV STOLTHET.”

Jag flyger hem och landar i ett Göteborg som precis pudrats med den första snön. Suckar över vädret, men gläds åt att ha blivit en erfarenhet rikare.

En kontext som gör det möjligt för den här typen av resor – resor i dubbel bemärkelse – är något att vara rädd om.

Paus. Jag stirrar in i texten som jag just skrivit. Markören blinkar på skärmen. Funderar på hur jag ska avsluta min krönika. Det går ju sällan så lätt som man kan tro. Det vet alla som någon gång har skrivit. Jag väljer att blicka framåt.

Låt oss säga att året är 2037. Jag har passerat fyrtiostrecket. Några, kanske många, gråa hårstrån i mitt skägg. Jag sitter i ... Italien. Nej! Frankrike. Jag är på Hôtel Cheillon. Förstås. Sju mil utanför Paris. Förstås. Jag har tagit emot förbundets

vistelsestipendium och skriver min kanske sjunde bok. Om inte ChatGPT skriver den åt mig?

Det är nog sen höst, för utanför fönstret har Fontainebleauskogen börjat skaka av sig sina gula löv. Tangenter knattrar. Stolen knarrar. Jag behöver omväxling och tar en promenad till kärnan av Grez-sur-Loing. Slår mig ner på boulangeriet. Dricker en espresso. Fast jag inte är i Italien.

Jag slår en pling till en författarkollega. ”Ring när som helst” sa hon, eller han, när vi lärde känna varandra på en årsstämma någon gång. Vi bollar det där kapitlet jag skriver på. Funderar på hur det ska sluta. Den eviga frågan. För vem vet egentligen hur något alls kommer att bli?

Jag vet förstås därför inte heller om något av det här är sant. Men om det är det, så hoppas jag att få fortsätta omge mig med det som utmanar, möjliggör och fostrar. Genom ciggrök en majdag, aparta solnedgångar eller en stols gemytliga knarrande.

Den typen av sammanhang behöver vi. Idag och i framtiden. Kanske mer än någonsin. ■

JOHANNES GUSTAVSSON

Medlem sedan 2021

VÅR VERKSAMHET

Vi bygger vår verksamhet utifrån den verksamhetsinriktning som stämman fattar beslut om.

Inriktningen för verksamheten 2023 var att fortsätta bygga vidare på den grund vi skapat de senaste åren. Genom detta fortsätter vi förflyttningen från en intresseorganisation för ett fåtal till ett proaktivt och handlingskraftigt författarförbund för alla som skriver läromedel och kurslitteratur.

Vi har fem olika verksamhetsområden: medlemsnytta och demokrati, stipendier och priser, upphovsrätt och rådgivning, påverkan och kommunikation samt forskning.

Foto: Embia Jernstig

Glada quizz-vinnare under 2023 års stämma.

ENGAGERADE MEDLEMMAR

Fler deltagare på stämman och en bred palett av evenemang var utmärkande.

Läromedel är viktigt, det var budskapet från skolminister Lotta Edholm (L) som öppnade stämmohelgen på Clarion Hotel Sign i Stockholm den 6 maj. En stämmohelg där röstlängden på 70 medlemmar var en ökning med 43 procent från 2022. Det var ett viktigt föreningsdemokratiskt steg framåt efter ett antal år med minskande deltagande.

Styrelsen la fram en proposition och till den lämnade stämman bifall. Det propositionen föreslog var att styrelsen ska arbeta för

kollektiva lösningar vad gäller förlagens avtal med författare som skriver läromedel och kurslitteratur.

Tack vare engagerade medlemmar behandlades även sju motioner, vilket är mycket positivt för utvecklingen av verksamheten. Styrelsen gav bland annat bifall till en motion som rörde läromedel i förskolan. 2023 kom därför att bli ett år där förskolan tog större plats, bland annat genom medverkan på förskolescenen på Bokmässan och ett temanummer av Manus.

Temat för stämman var *Fakta och författarskap*, vilket främst tog sig uttryck genom söndagens konferensprogram. En utvärdering av stämmohelgen visade att medlemmarna var mycket nöjda med arrangemanget. Över hälften av deltagarna gav konferensprogrammet högsta betyg, extra uppskattat var ett föredrag av Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi och ledamot i Svenska Akademien.

"TACK FÖR ATT JAG OCH MIN FAMILJ FICK BO I HUSET! DET HAR GJORT ATT VI HAR KUNNAT HÅLLA KONserter och BESÖKA KNEIPPBYN."

Medlem som hyrt Läromedelsförfattarnas hus.

Kalendariet

2023 har varit ett år med ett fullspäckat program. Sammanlagt genomförde vi 42 arrangemang 2023, vilket är en ökning med 75 procent från 2022, då vi landade på 24 arrangemang. Anledningen till den stora ökningen är att en ny tjänst som evenemangs-kordinator inrättats på kansliet. Av de 42 arrangemangen var 22 fysiska och 20 digitala. Vi jobbar för att erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter i såväl innehåll som format, där det finns något för alla. En oerhört uppskattad medlemsförmån var möjligheten att besöka Astrid Lindgrens lägenhet för en guddad visning. Vi bjöd in till tre visningar i september, som alla blev fullbokade i stort sett samma dag som inbjudan skickades ut.

Andra höjdpunkter från året var en digital kurs i sociala medier, samt en digital föreläsning om TikTok. Ett ämne som vi har märkt uppskattas är upphovsrätt och juridik. Den första torsdagen varje månad höll vår jurist Alice Rosenfeldt digitala träffar, i enlighet med verksamhetsinriktningens skrivning om att låta juridiken ha en mer framträdande roll gentemot medlemmar. Totalt anmälde sig 358 medlemmar till träffarna under året.

Juridiken tog även plats under en rad fysiska medlemsträffar runt om i Sverige, där temat var upphovsrätt och arv. Vi besökte Göteborg, Malmö, Stockholm, Linköping och Umeå. Sammanlagt kom ett 70-tal deltagare bestående av medlemmar, anhängiga och medlemmar i Sveriges Författarförbund.

Medlemsvärning

Medlemsantalet 2023 blev 1 652 vilket inte är någon stor förändring från 2022 då medlemsantalet var 1 658. Vi välkomnade 119 nya medlemmar under året men tappade 125. Medlemsantalet har diskuterats flitigt såväl på kansliet som i styrelsen under året och under hösten landade vi i att satsa extra på medlemsvärning under 2024.

119
nya
medlemmar

75%
fler arrangemang
2023 jämfört
med 2022

43%
fler medlemmar
på stämman 2023
jämfört med 2022

Läromedelsförfattarnas hus

193 medlemmar uttryckte en önskan om att hyra Läromedelsförfattarnas hus i Visby 2023 och under året har huset enbart stått tomt under en vecka på grund av ett sent återbud. Huset är med andra ord en fortsatt uppskattad medlemsförmån.

Reflektion: Förbundet är sina medlemmar

Fler deltagare på stämman var ett viktigt steg i vårt demokratiarbete, och vi arbetar nu för att fortsätta den positiva utvecklingen med fler medlemmar som använder sitt medlemsinflytande under våra stämmor.

Medlemsantalet har sedan vi införde den nya årsavgiften sjunkit något, vilket var ett väntat utfall. När vi tappar medlemmar är den främsta orsaken att man är till åren kommen och att det var länge sedan man slutade skriva läromedel eller kurslitteratur.

Vi är glada att vi kan erbjuda en så rik palett av evenemang. Dels för att kursutbud och träffar är uppskattade medlemsförmåner som skänker mervärde till medlemskapet, dels för att ökningen av evenemangen på öppna arenor hjälper oss att nå ut med de frågor vi driver. ■

Verksamhetsinriktning: Medlemsnytta och demokrati

Vi fortsätter arbetet med att utveckla en demokratisk och transparent organisation där beslutsprocesser är tydliga. Det ska vara enkelt att som medlem engagera sig i och följa arbetet. Vi skapar aktiviteter som gör medlemskapet meningsfullt och författargemenskapen starkare samt arbetar för att öka medlemsantalet. Fler medlemmar stärker vår roll som huvudorganisation i förhandlingssammanhang, vilket ger oss en ökad tyngd i arbetet för bättre villkor för läromedels- och kurslitteraturförfattare.

*Varje år på stämman beslutar medlemmarna om förbundets verksamhetsinriktning för året.

EN RIKEDOM AV KOMPETENS

Idag är drygt 1 600 författare medlemmar i Läromedelsförfattarna. Medlemmarna skriver för alla stadier och i alla ämnen, och utgör en guldgruva av kunskap. Här berättar några av dem varför de är medlemmar i förbundet.

”Blev medlem för att jag behövde det när jag skrev böcker. Juristen vid Läromedelsförfattarna var fantastiskt hjälpsam vid skrivning av bland annat avtal. Trevliga kurser och seminarier och samvaro som har inspirerat.”

”Det har gett mig så mycket både juridisk hjälp och mycket glädje, och framför allt utbyte och gemenskap med andra läromedelsförfattare. Bli medlem om du inte redan är det och ta del av alla förmåner du då får.”

”Ett förträffligt forum för att utbyta erfarenheter med andra läromedelsförfattare.”

Illustration: Katarina Strömgård

”Som lärare och författare känns det viktigt att göra det jag kan för läromedlens framtid. Då är medlemskapet självklart för intressebevakning och lobbyverksamhet.”

”Läromedelsförfattarna är en ovärderlig källa till trygghet i mitt författarskap, ekonomiskt och psykosocialt. De arbetar för att skydda och stödja mig. Stipendier, prisvärda kurser är också uppskattat.”

”Jag är med i läromedelsförfattarna för utbildningarna, stipendierna och för att jag anser att elever har rätt till bra läromedel.”

REKORDMÅNGA ANSÖKNINGAR

Vi satsade stort på stipendier detta år. Det resulterade i över tusen kopieringsstipendiater och dessutom ett nyinstiftat resestipendium.

Resestipendium

Den stora nyheten för 2023 var vårt nyinstiftade resestipendium. Totalt sökte 558 författare resestipendiet varav 499 författare blev

beviljade. Stipendiet gick att söka för att få tid att skriva, åka på studieresa eller besöka en konferens. Varje stipendiat fick 10 000 kronor att använda under 2023 eller 2024.

Kopieringsstipendium

Vårt kopieringsstipendium löper i treårscykler och 2023 var första året i en ny treårscykel. Till denna nya treårsperiod gjorde vi några förändringar i kriterierna för stipendiet jämfört med tidigare år. Förändringarna rörde främst två kategorier: engångsmaterial och lättläst skönlitteratur. Från och med 2023 beviljas författare inte längre stipendium för dessa typer av verk, en förändring som gör att kriterierna ligger mer i linje med Bonus kopieringsavtal. En annan förändring rörde beloppen som delas ut. För kategori högskola/universitet ligger beloppen kvar på samma nivåer som tidigare, men för kategori skola höjdes de.

Att få fler författare att söka vårt kopieringsstipendium är ett uttalat mål, och när ansökningsperioden hade stängts och alla ansökningar räknats kunde vi konstatera att vi gjorde det igen: antalet ansökningar 2023 var det största i Läromedelsförfattarnas historia. 1281 författare sökte vårt kopieringsstipendium vilket är en ökning med nästan 17 procent från 2020, som är motsvarande år i föregående cykel.

Medlemsexklusiva vistelsestipendier

Vi har vistelsestipendier till två destinationer, Grez-sur-Loing i Frankrike och Aten i Grekland. Dessa stipendier är medlemsexklusiva.

Stipendiet till Grez-sur-Loing utlystes i februari och fick totalt 158 ansökningar varav fyra beviljades och åkte under året. Till Aten åkte de tio stipendiater som beviljades stipendiet 2022. Den 1 juni utlyste vi stipendiet på nytt. Totalt inkom 143 ansökningar varav åtta beviljades. De stipendiaterna kommer att åka 2024. Att antalet stipendiater till Aten skiljer sig åt mellan åren beror på att vi och Sveriges Journalistförbund hyr lägenheten av Sveriges Författarförbund och perioderna faller ut olika mellan åren. ■

Foto: Istock

SÅ ANVÄNDE VI RESESTIPENDIET

2023 instiftade Läromedelsförfattarna ett helt nytt resestipendium för läromedels- och kurslitteraturförfattare. Nästan 500 författare fick stipendiet, i syftet att resa och höja sin kompetens. Här är sju exempel på hur stipendiet användes.

Jag började planera min resa till Berlin då jag fick resestipendiet från Läromedelsförfattarna. Den moderna terrorismens historia är i regel höljd i dunkel, trots att den borde vara ett viktigt moment i undervisningen både i historia och i samhällskunskap, men lyckliga omständigheter har gjort att det går att forska och skriva om den östtyska underrättelsetjänsten Stasis roll i terrorgrupperna på 70-talet. Stasis gamla arkiv i Berlin är sedan 1990 öppet för forskning och jag hade stor nytta av det arkivet i en tidigare bok.

Clas Örjan Spång

Resestipendiet gav oss möjlighet att träffa studenter som läser kurser på andra språk än sitt modersmål. Idén för vår bok utgår från flerspråkighet och andraspråksinläring. Mötet med studenter från i princip världens alla hörn, som sammanstrålade i Oxford, gav oss många inblickar i hur andraspråksinläring kan gå till.

Vi fick också förstahandsinformation från eleverna själva, vilket vidgade våra vyer när det gäller det fortsatta skrivandet av vår bok. Studenterna som vi intervjuade kunde sätta ord på sådant som vi bara anat hos de elever som vi undervisar. De äldre studenternas erfarenheter hjälper oss både att bättre förstå våra elever men ger oss också en tydligare röd tråd i vår bok.

Maria Vestman

Det var den minsta hiss jag åkt i. Efter en skakig färd stannade den på tionde våningen. Belöningen var hisnande, där låg Paris för mina fötter. Här skulle jag vara i 10 dagar. Allt jag kunde samla in om vin från Sud-Ouest fick jag ihop från Marie-Lise, oenolog på Le Musée du Vin i Paris, specialister på vin från Gaillac, Florian M om naturviner, möten med vinodlare från Sud-Ouest, kontakter med INAO om kvalitetsmärkningen av vin och mycket mer. Det var intensiva dagar som förde mig framåt i mitt skrivande!

Hélène Sandmark

Hållbarhet. Klimatkris. Att resa med flyg för att skriva i lugn och ro. Tidigare gjorde jag ofta så. Jag flög mycket också i jobbet. Det är inte längre försvarbart. För att skriva i lugn och ro behöver man inte flyga, det går utmärkt att göra i sitt närområde. Så gjorde jag när jag fick stipendiet. Närodade ord. Tack för möjligheten att skriva i lugn och ro. Jag hoppas att fler än jag kommer att producera närodade texter i framtiden!

Anna Sjölund

Tänk att jag har skrivit sex böcker på mina helger och kvällar, kaffekoppen i handen och mina författarkollegor i örat. Mellan matlagning och vardagssysslor har ord blivit meningar och sedan böcker som jag är så stolt över. Att få ett resestipendium var som en gåva från ovan. Det gav mig möjligheten att andas in ny inspiration och kraft till mitt skrivande. Varje morgon i Grekland vaknar jag med en känsla av förväntan och glädje, redo att omfamna orden och låta texter växa fram utan störningsmoment.

Malin Reuterswärd

Genom stipendiet fick jag möjlighet att resa till London och vara några dagar på The British Library för att läsa artiklar av Sylvia Pankhurst. Tidningsartiklarna finns inte åtkomliga på nätet så det var en stor fördel att få tillgång till dem direkt på biblioteket. Materialet är en utgångspunkt för en biografi om Sylvia Pankhurst. The British Library är också en enormt inspirerande miljö för den som vill forska eller fördjupa sig i ett ämne.

Gunilla Zuleta

Stipendiet innebar en ypperlig möjlighet att hitta arbetsro. Jag valde tåget som skrivarstuga. Tåget är en resform som inte bara är hållbar utan också en källa till skrivarinspiration. Jag iakttar världen utanför kupéfönstret och absorberar de skiftande landskapen som sjunker in och formar nya tankar och ord. Man slår en lov till restaurangvagnen, småpratar kanske med en medresenär. Lyssnar på musik, skriver.

Väl framme tar jag mig till pensionatet. Skriver mer. Åter gott. Efter frukost nästa dag packar jag ihop och sätter mig på tåget hem igen. Oscar Wilde skrev en gång att han aldrig reste någons stans utan sin dagbok, eftersom han ville ha något sensationellt att läsa på tåget hem. Jag, däremot, reser aldrig utan min penna, för jag ska alltid ha något sensationellt att skriva på tåget.

Pontus Wärnestål

OM VÅRA STIPENDIER

Våra författarstipendier är en kärnverksamhet för oss. I dagsläget har vi tre typer av stipendium.

Kopieringsstipendium

Kopieringsstipendiet syftar till att så många författare som möjligt ska få ta del av den ersättning som kommer från den lagliga kopieringen av läromedel och kurslitteratur som sker på skola, universitet och högskola. Kopieringsstipendium kan sökas av dig som är författare av läromedel och kurslitteratur och är inte medlemsexklusivt.

Resestipendium

Resestipendiet syftar till att du ska kunna resa iväg för att utveckla ditt författarskap, till exempel för att kunna skriva avskilt, delta vid en konferens eller besöka en specifik plats för att studera något du skriver om. Resestipendium kan sökas av dig som är författare av läromedel och kurslitteratur och är inte medlemsexklusivt. Beloppet är på 10 000 kr per stipendiat.

Varifrån kommer pengarna?

Pengarna till kopieringsstipendium och resestipendium kommer från den lagliga kopiering som sker på skola, universitet och högskola. Den lagliga kopieringen möjliggörs genom avtalslicenser slutna av upphovsrättsorganisationen Bonus Copyright Access. Bonus fördelar pengar till Läromedelsförfattarna som i sin tur ser till att pengarna når läromedels- och kurslitteraturförfattarna. Det är alltså den ersättningen vi delar ut som stipendier. Hur mycket som går till just läromedels- och kurslitteraturförfattare baseras på Bonus statistiska undersökningar av vilken kopiering som sker inom olika utbildningsformer.

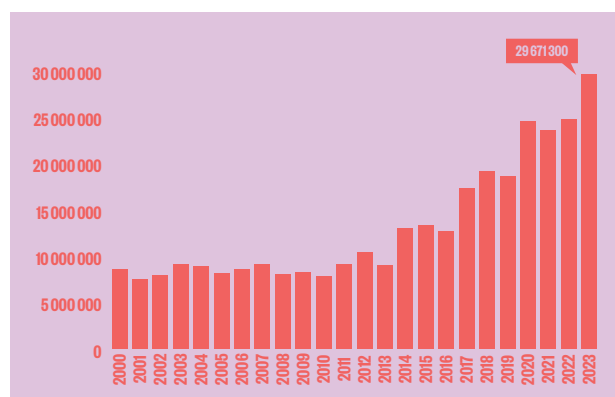
Vistelsestipendium

Vistelsestipendiet till Aten gäller för vistelse i en terrasslägenhet i Ariane Wahlgrens författarhus och vistelsestipendiet till Grez-sur-Loing gäller för vistelse i en lägenhet i Hôtel Chevillion. Våra vistelsestipendier är medlemsexklusiva och omfattar fri bostad under två veckor och ett resebidrag på 5 000 kronor. Våra vistelsestipendier är medlemsexklusiva och finansieras av förbundets medel. Stipendierna omfattar fri bostad under två veckor och ett resebidrag på 5000 kronor.

158
författare
sökte vårt vistelsestipendium
till Grez-sur-Loing.

29 671 300
kronor i kopieringsstipendium

Tabellen visar hur mycket vi betalat ut i kopieringsstipendium över tid. Det visar även att vi har lyckats med våra föresatser att nå fler och dela ut mer.

Foto: Kajsa Göransson

PIA CEDERHOLM

Efter åtta år i styrelsen varav fem år som vice ordförande i styrelsen och ordförande i stipendienämnden har Pia Cederholm bidragit med många värdefulla insatser för förbundet. Nu är det dags för henne att lämna sina uppdrag då mandatperioden löper ut.

När du ser tillbaka på din tid som stipendieordförande, vad skulle du säga har varit mest utmärkande med din roll?

– Att försöka både leda och hänga med i utvecklingen! Stipendiehantering innebär ett stort ansvar och är samtidigt ytterst komplext, vilket har krävt fokuserat samarbete i nämnden.

Vilka förändringar har varit viktigast?

– Vi har sedan 2020 en ny modell för beräkning av kopieringsstipendier, där vi utgår från både sidantal och antal verk. Utöver att utveckla rutiner för att underlätta ansökningsprocessen och handläggningen har vi även nått ut till fler författare som kan söka vårt kopieringsstipendium. 2023 införde vi också ett helt nytt stipendium för resor.

Har det funnits några utmaningar?

– Pandemin visade sig slå hårt mot en viss grupp läromedelsförfattare men då kunde vi snabbt sätta in ett särskilt stöd stipendium.

Annars är det förstås svårt när förändringar påverkar enskilda författare negativt. Även om vi anstränger oss för att dra gränser som är väl underbyggda och rimliga så händer det att författare blir besvikna på besluten.

Och vad har varit roligast?

– Att få sprida miljoner till läromedels- och kurslitteraturförfattare! Att faktiskt få gynna en yrkeskår som sällan uppmärksammas men som betyder så mycket för lärandet, för demokratin, för framtiden.

”JAG HAR FÅTT STIPENDIUM FRÅN ER! JAG ÄR SÅ GLAD! JÄTTEGLAD! VILLE BARA RINGA OCH SÄGA DET.”

Medlem som tilldelades kopieringsstipendium.

Reflektion: Stöd för författarskapet

Det är viktigt att få fler författare till läromedel och kurslitteratur att söka våra stipendier eftersom det är kollektiva medel vi delar ut som kopierings- och resestipendium. Antalet ansökningar blir därför ett viktigt mått på hur väl vi lyckas få kopieringsersättningen att nå fram till författarkollektivet.

Läromedelsförfattarnas pris bidrar till att sätta ljus på författarskapet bakom läromedel och kurslitteratur. Det ingår i förbundets uppdrag att värna författarnas intressen, både de ekonomiska och de ideella. Priset bidrar till en förändrad syn på författarskapet, hos författaren själv och i branschen. ■

Verksamhetsinriktning: stipendier och priser

Vi fortsätter att arbeta för att kopieringsersättningen ska nå rättighetshavarna, främst i form av stipendier och vi arbetar aktivt för att fler ska hitta och söka våra stipendier.

Genom stipendierna får författare dels del av kopieringsersättningen, dels möjliggör våra stipendier tillfällen till resor och förkovran. Genom våra stipendier arbetar vi ner vårt ackumulerade kapital av kopieringsersättning, i enlighet med stämmans beslut 2020.

Läromedelsförfattarnas pris är Sveriges tyngsta pris för författare som skriver läromedel och kurslitteratur. Priset premierar gott författarskap och lyfter författarnas centrala roll i läromedel och kurslitteratur. Genom priset arbetar vi för att skapa uppmärksamhet kring läromedlens och kurslitteraturens roll i Utbildningssverige.

*Varje år på stämman beslutar medlemmarna om förbundets verksamhetsinriktning för året.

TRE GLADA FÖRFATTARE PRISADES

Läromedelsförfattarnas pris 2023 delades ut till tre författare.

Foto: Kajsa Göransson

Johan W Eriksson, Ninni Wahlström och Andreas Ryve.

Läromedelsförfattarnas pris är Sveriges tyngsta pris för författare som skriver läromedel och kurslitteratur. Med Läromedelsförfattarnas pris uppmärksammar vi läromedlens och kurslitteraturens roll i Utbildningssverige. Priset premierar gott författarskap och lyfter författarnas centrala roll i läromedel och kurslitteratur.

Johan W Eriksson, författare i samhällskunskap och svenska på NA Förlag, tog emot priset i kategori Läromedel med motiveringen: "Med stort engagemang har Johan W Eriksson skrivit läromedel under två decennier. Hans författarskap präglas av en respekt för, och ett värnande av, demokratin.

Han är en driven och mångsidig författare som ser potentialen i att kombinera tryckta böcker med en digital miljö, och når därigenom ut till en stor publik. Johan W Eriksson bidrar genom sin gärning till en posi-

tiv syn på såväl läromedelsförfattande som betydelsen av läromedel i samhället."

Ninni Wahlström, professor i pedagogik vid Linnéuniversitetet, fick pris i kategori Kurslitteratur med motiveringen: "Att omvandla abstrakta teorier till handfast och begriplig sakprosa kräver stor pedagogisk förmåga. Ninni Wahlströms forskning och författarskap rör sig i centrum av lärandets och undervisningens praktik, och har kommit att betyda mycket för blivande lärare. Utan att tappa det professionella i språket kopplar hon teori till vardagen i skolan på ett skickligt sätt. Hon stärker på så sätt våra framtida lärares förmåga att göra egna teoretiskt förankrade val."

Andreas Ryve, tog emot Läromedelsförfattarnas särskilda pris med motiveringen: "Läromedelsförfattarnas vision är ett kunskapsorienterat samhälle där läromedel av hög

kvalitet för alla är en självklarhet. Ett kunskapsbaserat samhälle kräver kunskapsbaserade verktyg.

Andreas Ryve leder en projektgrupp vars kollektiva insats på ett banbrytande sätt har kopplat forskningen till praktiken och resulterat i faktiska läromedel. Projektet *Framtidens läromedel* som Andreas Ryve har initierat och drivit är ett tydligt exempel på hur man kan utveckla och skriva läromedel med utgångspunkt i forskning. Vi tror att detta kan bana väg för andra författare att utforska nya sätt att ta fram läromedel."

Pristagarna uppmärksammades i media av bland andra Svensk Bokhandel och Boktugg. Prisutdelningen ägde rum på Läromedlets dag den 8 november.

Nytt för i år var att pristagarna i kategorierna Läromedel och Kurslitteratur utöver prissumman även fick en bronsstatyett föreställande Nils Holgersson i en bok, skapad av skulptör Ralf Borselius. ■

NY LAG FÖR FÖRFATTAREN

En ny upphovsrättslagstiftning, kollektiva avtalslösningar och inte minst konsekvenser av artificiell intelligens har präglat året.

En ny upphovsrättslagstiftning

Det juridiska arbetet 2023 präglades till stor del av den nya upphovsrättslagstiftningen som trädde i kraft den 1 januari. Lagstiftningen har burit med sig flera förändringar som påverkar läromedelsförfattare och läromedelsbranschen i stort. Under året har det blivit tydligt att förlagen inte delar vår tolkning av lagtexten. Ett exempel på det är att den numera lagstadgade rätten till skälig ersättning inte har lett till högre ersättning för författare än. Den nya upphovsrättslagen är därför fortsatt ett fokus i vårt juridiska

arbete. På nästa uppslag hittar du en illustration som förklarar vad den nya lagen innebär för dig som författare.

Kollektiva avtalslösningar

Som vi nämner under Medlemsnytta och demokrati, beslutade stämman att vi ska arbeta för kollektiva avtalslösningar. Efter stämman tillsattes en förhandlingsdelegation som påbörjade arbetet direkt. De nuvarande branschvillkoren har sammanställts och under sommaren inledde vi en dialog med förlag. Ett arbete som fortsätter.

Personlig rådgivning

Totalt har Läromedelsförfattarnas juridiska rådgivning hanterat 147 unika ärenden under 2023. Granskning av förlagsavtal har varit den klart vanligaste förfrågan till rådgivningen, men även en del frågor om arv, internationell utgivning och upphovsrättsintrång har kommit in.

I de fall ett ärende är så pass omfattande att rådgivningen inte räcker till, och där ärendet är av intresse för författarkollektivet och inte bara den enskilde, kan vår jurist vända sig till styrelsen som fattar beslut om vi ska erbjuda ett juridiskt ombud. Under året lämnades ett ärende över till advokatbyrån Bratt Feinsilber Harling som vi samarbetat med.

Torsdagsträffar

I syfte att göra juridiken mer lättillgänglig för våra medlemmar, lanserade vi konceptet Torsdagsträffar i början av året. Det är medlemsexklusiva digitala träffar den första torsdagen i varje månad där vår jurist håller korta föreläsningar om aktuella frågor som rör våra medlemmars författarskap och där författarna kan ställa generella frågor. Under året föreläste vår jurist även om upphovsrätt och arv för medlemmar och deras anhöriga på flera orter.

Artificiell Intelligens

Ingen kan ha missat att den stora snackisen 2023 var artificiell intelligens (AI). Frågan om AI är mångfasetterad och berör författare på flera sätt. Tillsammans med andra

Foto: Istock

147

unika ärenden
inkom till vår
juridiska rådgivning
under året.

organisationer närmade vi oss de upphovsrättsliga frågorna som uppstår med anledning av AI, bland annat under flera internationella konferenser. Tillsammans med fem nordiska författarorganisationer publicerade vi råd som ska hjälpa författare att använda AI på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

Under året skulle det komma en EU-reglering för generativ AI, men den sköts upp och presenterades i stället 2024. I brist på transparenskrav och säkerhetsventiler har AI skapat stora problem för flera närliggande branscher. I jämförelse har läromedelsbranschen varit relativt skonad, men en stor mängd läromedel och kurslitteratur har nyttjats som träningsdata för AI-system utan vare sig samtycke från, eller ersättning till, upphovspersoner. Utvecklingen har inte stannat av och AI kommer att vara ett fortsatt viktigt ämne för oss att bevaka 2024.

Talboks- och biblioteksansättning

Genom talböcker har personer med syn- och läsnedsättning rätt att ta del av inläsningar litterära verk. Detta regleras genom en inskränkning i upphovsrättslagen som fick sin nuvarande lydelse genom Marrakechfördraget, som implementerades i Sverige 2018.

Regeringen tillsatte i början av året en utredningsgrupp som fick i uppdrag att se över alla inskränkningar som finns i upphovsrättslagstiftningen. En av inskränkningarna är den för talböcker. Inskränkningen

innebär att bibliotek och vissa organisationer har stöd i lagen att låsa in utgivna verk för utlåning till personer med syn- och annan läsnedsättning. Inskränkningen har idag flera brister och Läromedelsförfattarna har tillsammans med Svenska Tecknare och Sveriges Författarförbund haft löpande kontakt med utredningen för att belysa problemen. När utredningen presenterade sina förslag stod det dessvärre klart att regleringen för talboksaktörer lämnades orörd.

Tillsammans med Sveriges Författarförbund och Alis har Läromedelsförfattarna inkommit med en utvärdering av Marrakechfördraget där vi lyfter de brister vi ser på framför allt talboksmarknaden.

I slutet av 2023 skickade vi en skrivelse till Kulturdepartementet angående den förordning som styr biblioteksansättningen i Sverige. I dagsläget inkluderas inte Sveriges universitets- och högskolebibliotek i ersättningsmodellen.

Samarbeten

Kring upphovsrättsliga frågor är våra samarbeten av stor vikt, inte minst med tanke på AI:s framfart under året. Vi har haft tät kontakt med samarbetspartners och systerorganisationer. Nationellt framförallt genom organisationerna Klys, Alis och Bonus.

Internationellt träffade vi bland annat våra nordiska kollegor vid det årliga nordiska fackförfattarmötet, som i år ägde rum i Köpenhamn, och våra europeiska kollegor på Euro-

pean Writers Councils årsstämma i Berlin. Där bidrog vi till programmet med en programpunkt om etik och moral inom AI.

Reflektion: En starkare juridisk part

På upphovsrättsområde har det under året hänt mycket, både positiva förändringar och svåra utmaningar. Vi har arbetat aktivt för att säkra att författarnas intressen och rättigheter inte glöms bort när världen snurrar på. Att vi kan ta och ge stöd till våra systerorganisationer gör oss starkare som huvudorganisation för läromedels- och kurslitteraturförfattare i Sverige. ■

Verksamhetsinriktning: upphovsrätt och rådgivning

Upphovsrätten är grunden för författarnas villkor, och genom kopieringsersättningen också grund för att vi ska kunna verka i enlighet med Lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (LKFU). Läromedelsförfattarna är den enda organisationen i Sverige som företräder författare till läromedel och kurslitteratur.

Vi strävar vi efter att utveckla verksamheten både vad gäller rådgivningen, att synliggöra juridiken för medlemmar samt att bli en mer eftertraktad instans för samarbeten, frågor, förslag och utredningar inom både upphovsrätt och utbildning.

*Varje år på stämman beslutar medlemmarna om förbundets verksamhetsinriktning.

STÄRKT SKYDD FÖR FÖRFATTARE

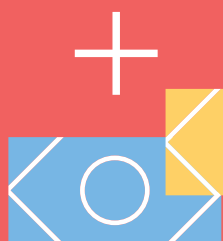
Den 1 januari 2023 fick Sverige en ny upphovsrättslagstiftning som innebär nya, tvingande regler till författares fördel. Syftet med lagen är att skydda författare från oskäligen avtalsförhållanden, skapa bättre jämvikt mellan parterna på marknaden och anpassa upphovsrätten till den tekniska utvecklingen. Många års påverkansarbete från oss och andra upphovsrättsorganisationer i Sverige ligger bakom den upphovsrättslagstiftning vi har idag. Den här illustrationen visar de viktigaste förändringarna för dig som författare.

1 TYDLIG INFORMATION

Du har rätt att få tydlig redovisning från förlaget på hur din utgivning sålt, även digitalt. Lagen säger att ditt förlag minst en gång om året ska informera dig om hur ditt verk har nyttjats och vilka intäkter det har genererat. Informationen ska vara aktuell, relevant och uttömmande.

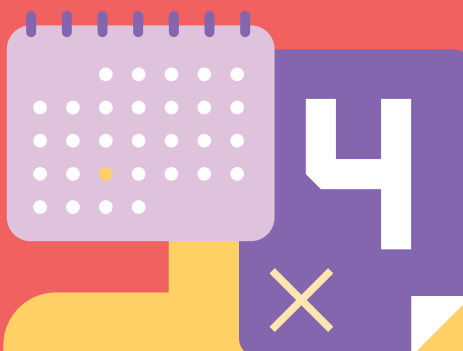
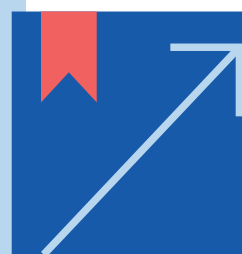
2 RÄTT TILL SKÄLIG ERSÄTTNING

Du har rätt till skälig ersättning. Det betyder att din ersättning ska vara lämplig och proportionerlig i förhållande till förlagets eller förvärvarens intäkter.

RÄTT TILL YTTERLIGARE SKÄLIG ERSÄTTNING

Rätt till ytterligare skälig ersättning. Med stöd i lagen har du rätt att omförhandla oskäligt låga ersättningar och få en högre ersättning om det visar sig att ditt verk säljer bättre än väntat.

RÄTT ATT HÄVA AVTAL

Om ditt förlag inte nyttjar verket inom rimlig tid från avtalets ingående har du rätt att häva avtalet och återkalla rättigheterna.

STÄLLA STRIKTARE KRAV

Du har möjlighet att ställa striktare krav på delningsplattformar, eftersom digitala plattformar enligt den nya lagen är ansvariga när någon laddar upp ett upphovsrättsligt skyddat verk utan tillstånd hos dem.

VAD ÄR SKILLNADEN?

Det grundläggande skyddet fanns tidigare, men det fanns inga tvingande regler som garanterade ersättning, kontroll eller redovisning. Den tidigare lagstiftningen tog heller inte höjd för digitaliseringen på ett tillfredställande sätt och gav förlag och producenter frihet att binda upp författare i oskäliga avtal.

Genom avtalslagen kunde författare tidigare hävda att vissa villkor i avtal var oskäliga och på det sättet kunde man justera eller häva avtal. Det var en otydlig regel och paragrafen i avtalslagen var aldrig garanterad att fungera i domstol. Eftersom lagen inte gav ett starkt skydd till författare så fastnade många i dåliga avtal.

Foto: Embelia Jernstig

Tillsammans med Socialdemokraterna och Liberalerna i utbildningsutskottet arrangerade vi ett riksdagsseminarium med tema: Barns och ungas läsning.

EN ENVISHET SOM HAR LÖNAT SIG

Tre rapporter, ett upprop och ett konstant tryck på politiken har gett resultat.

Vi inledde året med att släppa rapporten *Framtidens läromedel – hur säkrar vi en stabil läromedelsmarknad?* Rapporten är en analys av digitaliseringens påverkan på den svenska läromedelsmarknaden, som vi gav advokat Thorbjörn Öström i uppdrag att ta fram. I stora drag visar analysen att läromedelsmarknaden är stabil, bland annat tack vare att läromedelssektorn inte konkurrerar med innehållstjänster för privat bruk. Rapporten konstaterar även att en viktig garant för

kvalitet är att just lärare får ansvara för att välja läromedel. I samband med att vi släppte rapporten bjöd vi in branschföreträdare till en halvdagskonferens i Stockholm. På programmet återfanns bland andra Tim Oates, research director, Cambridge Assessment och Erik Wikberg, ek. dr, Handelshögskolan. Bland annat diskuterades statens roll på marknaden av Fredrik Malm (L), Åsa Westlund (S) och Peter Fredriksson, gd Skolverket.

Lärarytbildningarna

Ett fokusområde för året var lärarstudenter och lärarytbildningar. Under våren släppte vi två rapporter på temat, en som undersöker lärarstudenters syn på läromedel och sin utbildning, och en som kartlägger Sveriges lärarytbildningar.

Rapporten om studenternas inställning gjorde vi tillsammans med organisationen Sveriges Lärarstudenter. Via en enkät till deras

medlemmar tog vi reda på hur de upplever sin utbildning kring läromedel samt vilken roll de ser att läromedel kommer spela i deras framtida yrkesliv. Resultatet visade att över hälften av lärarstudenterna tycker att de får otillräcklig utbildning om läromedel, samtidigt som 94 procent svarade att det är viktigt att de får tillgång till läromedel i sin kommande yrkesutövning.

Den andra rapporten uppdrog vi åt företaget Strategirådet att göra. Rapporten är en kartläggning av hur läromedel hanteras på Sveriges lärarutbildningar. Rapporten, med titeln *Läromedlets roll inom lärarutbildningar*, visar att det saknas en tydlig idé om hur läromedel ska användas inom Sveriges lärarutbildningar, och att när läromedel behandlas görs det främst från ett kritiskt perspektiv.

Den 6 oktober firade vi ett framsteg. Då meddelade regeringen att de ska införa ett nytt examensmål om läromedel i grund-, yrkes-, och ämneslärarutbildningarna, med syftet att säkerställa att studenterna förbereds för att i sitt yrke välja och använda läromedel.

Läromedelsuppropet

En av de stora satsningarna under året var Läromedelsuppropet, en digital kampanj för att mobilisera stödet för lärares och elevers rätt till läromedel. Genom att skriva under uppropet ställde man sig bakom fyra krav:

1. Skriv in alla elevers rätt till läromedel och en definition av läromedel i skollagen.
2. Garantera lärares inflytande över inköp av såväl analoga som digitala läromedel genom en skrivning i läroplanerna.
3. Skapa offentlig statistik över läromedelsinköp genom att ge Skolverket i uppdrag att ändra föreskrifterna om uppgiftslämning.
4. Utbilda blivande lärare i läromedelsanvändning genom att ändra högskoleförordningen.

Kampanjen spreds via annonser i sociala medier, mejlutskick till Skolverkets lista på legitimerade lärare, posters och flyers på Almedalen samt genom ett pressmeddelande. Vid årets slut hade uppropet totalt 9890 underskrifter och var fortfarande publikt för att nå fler undertecknare. De som har skrivit under har aktiverats på olika sätt, bland annat genom ett erbjudande att skriva under en gemensam debattartikel där vi krävde

att lärare ska få inflytande över läromedelsinköpen, samt en uppmaning att skicka in en insändare till sin lokala tidning, vilket vi vet att minst tre personer gjorde med lyckat resultat.

Årets samhällsnytta

I slutet av januari fick vi utmärkelsen Årets samhällsnytta 2022 av pr-byrån Westander med motiveringen: "Läromedelsförfattarna vill att alla elever ska ha bra läromedel och att lärarna ska få större möjlighet att bestämma vilka läromedel som ska användas i undervisningen. Genom både opinionsbildning och lobbying har de fått upp läromedelsfrågan på den politiska agendan och bidragit till en riktad budgetsatsning på 1,8 miljarder kronor till läromedel under kommande tre år".

685 miljoner kronor till läromedel

Under året kunde skolhuvudmän söka ett statsbidrag för läromedelsinköp. Totalt fanns 685 miljoner kronor att fördela, och av dem delades 533 miljoner kronor ut till totalt 662 skolhuvudmän. Det innebär att nästan 200 skolhuvudmän valde att inte söka statsbidraget, vilket vi har uttryckt oro för. Syftet med statsbidraget var att stärka elevernas tillgång till läromedel, vilket förstås är positivt. Dock behöver vi ställa frågan vad det innebär för Sveriges lärare och elever, inte minst likvärdigheten, att nästan en femtedel av Sveriges skolhuvudmän lät bli att söka.

Med anledning av den oron träffade vi skolminister Lotta Edholm (L). Möten med politiker var under året en viktig del av vårt påverkansarbete, och något vi planerar att fortsätta med.

Vi gav under hösten ett uppdrag till vår pr-partner Reform Society att ta fram en rapport för att följa upp statsbidraget för läromedel. Rapporten beräknas bli klar i februari 2024.

Kulturen och läsningen

Läsning har varit i medialt fokus under året, bland annat genom att sex kulturchefer gick ut i ett gemensamt upprop för att kräva tillgång till tryckta böcker och skolbibliotek. Uppropet nämner läromedel men i kravlistan finns läromedel inte med som önskad åtgärd, varpå vi publicerade ett öppet brev till kulturcheferna för att uppmärksamma läromedel som centralt för att öka läsningen.

Den 5 december blossade debatten upp på nytt, då resultatet av Pisa 2022 pre-

9980
skrev under
läromedels-
uppropet, som du
kan läsa om i vänstra
spalten.

senterades. Resultatet visade att svenska femtonåringar rasar i läsförståelse igen. Vi kommenterade nyheten genom ett uttalande av förbundsordförande Per Kornhall som vi delade i sociala medier. I sitt uttalande säger han bland annat följande: "Att vi befinner oss i vad regeringen väljer att kalla en kunskapskol-laps och samtidigt inte förser våra elever med läromedel i den utsträckning de behöver är undermåligt en kunskapsnation som Sverige."

Tidigare under året, den 10 maj, genomförde vi ett riksdagsseminarium i förstakammar-salen, i samarbete med Liberalerna och Socialdemokraterna. Temat var just läsning och läromedel. Seminariet innehöll bland annat presentation från forskarna Monika Vinterek och Tarja Alatalo som har tittat på elevers läsning i klassrummet. Andra talare var Lisa Heino från Sveriges Lärare och Sveriges läsambassadör Nioosha Shams. 64 åhörare fanns på plats under seminariet, varav 15 riksdagsledamöter och andra riksdagsrepresentanter.

Nyhetsbrev

Under hösten lanserade vi ett nyhetsbrev, *Läromedelsförfattarnas perspektiv*, vars första brev gick ut i september, det andra i december. Syftet med nyhetsbrevet är att visa vad vi gör och uppmärksamma våra frågor. Målgrupper är andra som verkar i samma bransch som vi, det vill säga inom skola, kultur, läsning, upphovsrätt eller liknande.

Rätten till läromedel skrivs in i skollagen

I slutet av året röstade en enhällig riksdag igenom en skollagsändring för att stärka elevers tillgång till läromedel. Ändringen innebär att läroböcker, läromedel och lärverktyg ska definieras i skollagen, samt att elevers tillgång till sådant material ska förtydligas. Syftet är bland annat att öka medvetenheten om vilken betydelse läromedel har för undervisningen. Det här är något vi har jobbat aktivt för sedan 2019 (och genom förbundets hela historia!), då den dåvarande regeringen tillsatte en utredning för att se över statens roll gällande läromedel.

När förslaget hade klubbats igenom skrev vår ordförande Per Kornhall och förbunds-direktör Frida Engman följande i ett nyhetsbrev: "Idag stannar vi ändå upp en stund. Tänker tillbaka på de senaste åren och ger oss själva en klapp på axeln. Vi lyckades faktiskt. Vi har bidragit till en något förbättrad situation

för Sveriges lärare och elever. Från och med den 1 juli nästa år har de – enligt lag – rätt till läromedel. Det är inte helt fy skam."

Läromedlets dag

Läromedlets dag är en temadag, instiftad av oss, som firas den 8 november varje år. 2023 uppmärksammade vi dagen med en rad kommunikationsinsatser och ett mingel för branschen där vi delade ut Läromedelsförfattarnas pris. Författaren och poeten Nora Khalil framträdde med en för kvällen specialskriven dikt om läromedel, som hyllades av publiken. (Dikten hittar du på sidan 8). Cirka 65 personer deltog på minglet på Bonniers konsthall.

Kommunikationsinsatserna var bland annat ett influencersamarbete samt en insändartext och ett mejl till lokalpolitiker som vi uppmå-nade medlemmar och andra att skicka. Vi skrev även en debattartikel som närmare 500 läromedelsförfattare och lärare skrev under.

Reflektion: Vår röst har hörts

De senaste åren har vi bedrivit påverkans- och opinionsarbete för att säkra rätten till läromedel. Därför kan det inte annat än beskrivas som ett enormt framsteg att riksdagen enhälligt röstade igenom den skollagsändring vi menar är en förutsättning för att rätten till läromedel ska kunna säkras. Det får sägas vara årets stora framgång.

Gång på gång ser vi att kännedomen om oss ökar och vi lyckas föra fram våra frågor i allt från våra egna kanaler till tidningars debattsidor. Genom det arbetet ger vi röst åt författarkollektivet. ■

Verksamhetsinriktning: påverkan och kommunikation

Vi arbetar för att säkra alla elevers och lära-res rätt till läromedel. Vi har en unik möjlig-het att påverka politiken just nu och på så sätt säkra en likvärdig och långsiktig tillgång till läromedel för alla elever.

Vi vill nå ut till en större del av författarkollektivet för att få fler att söka stipendium och bli medlemmar. Vårt kännedomsarbete är centralt för att vi ska lyckas med ansatsen att växa och nå ut med våra frågor.

*Varje år på stämman beslutar medlemmarna om förbundets verksamhetsinriktning för året.

ETT LYFT FÖR LÄROMEDEL

En efterlängtat sakprosaprofessor på plats vid Linnéuniversitet och en ny rapport om läromedelsforskning.

Foto: Anna Nordström

Detta blev året då Anna Jungstrand tillträdde som Sveriges första professor i sakprosa. Sakprosan har en viktig roll i samhället, inte minst i form av läromedel och kurslitteratur, och att Sverige får en professor i sakprosa sänder en viktig signal. Professuren, som är ett samarbete mellan Linnéuniversitet, stiftelsen Natur & Kultur, Sveriges Författarförbund och Läromedelsförfattarna, är förlagd till fakulteten för konst och humaniora vid Linnéuniversitetet. Vi bidrar med 250 000 kronor årligen under fem år, och inom ramen för professorns uppdrag ligger att lyfta fram läromedel som en del av sakprosan. Vi presenterade Jungstrand och professuren publikt under bokmässan i Göteborg där hon samtalade med författaren Ingrid Carlberg.

Ett resultat av den nya professuren är distanskursen *Att skriva*

så att världen lyssnar – sakprosa i teori och praktik som ägde rum för första gången under höstterminen. En kurs med tyngdpunkten på processkrivande där studenten arbetar med ett eget projekt i valfri sakprosa-genre.

Forskning om läromedel

För att ge en bild av svenska forskningsprojekt som behandlar frågeställningar som rör läromedel gav vi företaget Strategirådet i uppdrag att göra en sådan kartläggning.

Resultatet redovisas i rapporten *Forskning om läromedel. En genomlysning av svenska forskningsprojekt* som identifierar 91 forskningsprojekt som berör läromedel. Studien avgränsades till forskningsprojekt vars forskningsfinansiering redovisas i databasen Swecris. Den totala finansieringen för dessa projekt uppgår till 226 miljoner kronor.

Resultaten visar att en stor andel

identifierade projekt avser utveckling av läromedel. Sammantaget går dock mest medel till projekt där läromedel utgör empiriska underlag för att studera andra fenomen. Inslag av digitalisering förekommer i ungefär hälften av de identifierade projekten.

Reflektion: Vi forskar framåt

Att stödja och driva fokus på vetenskaplig utveckling av läromedel visar på framtids- och utvecklingsfokus. Samtalet om att vi vill se en sakprosaprofessor i Sverige går tillbaka många år i förbundet då vi konstaterat att kunskapsläget kring läromedel är bristfälligt i Sverige och att vi vill skapa en långsiktig utveckling på området genom att initiera en större forskningssatsning. Att vi sedan 2023 har en professor i sakprosa på plats markerar en viktig milstolpe och det är med stort intresse vi kommer att följa utvecklingen av forskningsmiljön kring professorn. ■

Verksamhetsinriktning: forskning

Vi arbetar för att påverka vilken forskning som görs och uppmärksammar läromedel som forskningsområde både i sig själv, och som en del av sakprosaförfattandet i Sverige. Långsiktigt vill vi genom detta arbete bidra till en större forskningssatsning på läromedel i Sverige.

*Varje år på stämman beslutar medlemmarna om förbundets verksamhetsinriktning för året.

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Per Kornhall, Uppsala

Författare av bland annat kurslitteratur om utbildningsvetenskap och lärarrollen. Ordförande sedan 2019. Ingår i arbetsutskottet, ledamot i stipendienämnden och prisjuryn. Ansvarig utgivare för Manus.

VICE ORDFÖRANDE

Pia Cederholm, Rimbo

Författare av läromedel i svenska för gymnasiet. Vice ordförande sedan 2019 och styrelseledamot sedan 2016. Ingår i arbetsutskottet, ordförande i stipendienämnden samt ingår i prisjuryn och redaktionsrådet för Manus.

LEDAMOT

Eva Hedencrona, Göteborg

Författare av läromedel i svenska, svenska som andraspråk och engelska. Styrelseledamot sedan 2021, ingår i stipendienämnden.

LEDAMOT

Richard Hultén, Enskede

Författare av läromedel i svenska (F-3). Styrelseledamot sedan 2022. Ingår i prisjuryn.

LEDAMOT

Carl-Johan Markstedt, Hägersten

Författare av läromedel, lärarhandledningar och metodböcker för lärare. Styrelseledamot sedan 2023.

LEDAMOT

Annika Staaf, Malmö

Författare av böcker inom professionsutbildningar på universitet/högskola, kurslitteratur i förvaltningsrätt, kommunalrätt, mänskliga rättigheter, socialrätt och kriminalvård. Styrelseledamot sedan 2019. Ingår i juridikgruppen.

LEDAMOT

Conny Welén, Trosa

Författare av läromedel i matematik för mellanstadiet och högstadiet. Styrelseledamot sedan 2021. Ingår i juridikgruppen.

LEDAMOT

Christina Öberg, Örebro/Linköping

Författare av läromedel i marknadsföring och ekonomistyrning för gymnasium och högskola. Styrelseledamot sedan 2019. Ingår i arbetsutskottet.

FÖRÄNDRINGAR UNDER ÅRET

Britt-Marie Lidesten avslutade sitt uppdrag som styrelseledamot.

Fanny Persson Jaunzems påbörjade sin tjänst som evenemangskordinator.

Sissi Iracanye, påbörjade sin anställning som juriststudent.

STYRELSESUPPLEANT

Henrik Edelstam, Nacka

Författare av läromedel i processrätt. Styrelsesuppleant sedan 2023.

STYRELSESUPPLEANT

Jenny Edvardsson, Gårds köpinge

Författare av kurslitteratur och läromedel inom svenska. Styrelsesuppleant sedan 2023.

REVISORER, VALBEREDNING & MEDLEMSLEDAMÖTER

AUKTORISERAD REVISOR

KPMG, Alexandra Salomonsson

MEDLEMSREVISORER

Stig Ottosson och Björn Thunberg

VALBEREDNING

Kristina Asker, Hans Almgren och Elza Dunkels.

MEDLEMSLEDAMÖTER STIPENDIENÄMNDEN

Tiia Ojala och Eva Larsson

KANSLI

FÖRBUNDSREKTÖR/VD

Frida Engman

Frida leder organisationen, samordnar verksamheten och ser till att styrelsebeslut verkställs.

INFORMATÖR/WEBBREDAKTÖR

Anita Hyttinen

Anita är redaktör för Manus. Hon arbetar med webb, informationsmaterial och Läromedelsförfattarnas pris.

KOMMUNIKATIONS- OCH PÅVERKANSANSVARIG

Embla Jernstig

Embla arbetar med sociala medier, påverkan, press, PR och ingår i Manus redaktion.

FÖRBUNDSSEKRETERARE

Jane Karlsson

Jane är länken mellan styrelse och kansli. Hon arbetar också med stipendiesamordning.

HANDLÄGGARE

Maria Ljungdahl

Maria arbetar med våra stipendier, från utlysning och handläggning till besked. Samt med Läromedelsförfattarnas hus.

EVENEMANGSKOORDINATOR

Fanny Persson Jaunzems

Fanny skapar författaraktiviteter och arbetar också med arrangemang på olika arenor.

JURIST

Alice Rosenfeldt

Alice arbetar med juridiska ärenden, bevakar författarnas rättigheter och marknadens aktörer.

FÖRBUNDSSEKONOM

Per Solnes

Per sköter vår ekonomihandtering, och arbetar med allt från fakturering till bokslut. Samt med medlemsadministration.

Per Kornhall, Eva Hedencrona, Pia Cederholm, Annika Staaf, Conny Welén, Richard Hultén, samt kansli, foto Kajsa Göransson. Christina Öberg, foto Embla Jernstig. Jenny Edvardsson foto Kimme Persson. Carl-Johan Markstedt, Henrik Edelstam, foto privat.

SVERIGES LÄROMEDELSFÖRFATTARES FÖRBUND

ÅRSREDOVISNING 2023

Styrelsen för Sveriges Läromedelsförfattares Förbund,
med org nr 802007-0333, upprättar härmed
årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VERKSAMHETEN

Allmänt om verksamheten

Sveriges Läromedelsförfattares Förbund är huvudorganisation för författare av läromedel och kurslitteratur i Sverige. Förbundet bildades 1960 och har sitt säte i Stockholm.

FRÄMJANDET AV ÄNDAMÅLET

Förbundets ändamål är att tillvarata ideella och ekonomiska intressen för upphovspersoner till verk för användning i undervisning. Det görs genom att skapa medlemsnytta i form av medlemsexklusiva vistelsestipendier, tidskriften Manus och aktiviteter som gör medlemskapet meningsfullt och författargemenskapen starkare.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Från 2023 är vistelsestipendiet till Aten medlemsexklusivt. Tillsammans med vistelsestipendiet till Grez-sur-Loing erbjuder vi därmed vistelsestipendium till två destinationer för medlemmar. Året har inneburit ett betydligt antal fler medlemsträffar, såväl digitala som fysiska.

Flerårsöversikt

Föreningens ekonomiska utveckling i sammandrag.

		2023	2022	2021	2020
Huvudintäkter	tkr	1 109	1 103	63	1 004
Årets resultat	tkr	15	81	-716	221
Soliditet	%	97	98	98	98
Antal medlemmar per 31/12		1 652	1 658	1 793	1 707

RESULTAT OCH STÄLLNING

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

ÅRSREDOVISNING SVERIGES LÄROMEDELSFÖRFATTARES FÖRBUND

RESULTATRÄKNING

	Not	2023	2022
FÖRENINGENS INTÄKTER			
Medlemsavgifter		1 108 450	1 102 760
Övriga rörelseintäkter		85	0
Summa rörelseintäkter		1 108 535	1 102 760
FÖRENINGENS KOSTNADER			
Övriga externa kostnader		-1 222 551	-977 115
Personalkostnader	1	-3 526	-10 513
Summa rörelsekostnader		-1 226 077	-987 628
Resultat före finansiella poster		-117 542	115 132
FINANSIELLA POSTER			
Finansiella intäkter		231 947	47 859
Finansiella kostnader		-39 093	-67 322
Summa finansiella poster		192 854	-19 463
Resultat efter finansiella poster		75 312	95 669
Resultat före skatt		75 312	95 669
Skatter			
Skatt på årets resultat		-46 368	-14 178
Skatt på grund av ändrad beskattning		-13 870	0
ÅRETS RESULTAT		15 074	81 491

BALANSRÄKNING

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	2	100 000	100 000
Andelar i intresseföretag	3	1 000	1 000
Andra långfristiga placeringar	4	10 135 608	10 130 030
Summa finansiella anläggningstillgångar		10 236 608	10 231 030
Summa anläggningstillgångar		10 236 608	10 231 030
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		0	0
Övriga fordringar		66 651	123 427
Summa kortfristiga fordringar		66 651	123 427
Kassa och bank			
Kassa och bank		5 877 066	5 609 728
Summa kassa och bank		5 877 066	5 609 728
Summa omsättningstillgångar		5 943 717	5 733 155
SUMMA TILLGÅNGAR		16 180 325	15 964 185
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid räkenskapsårets början		15 600 581	15 519 090
Årets resultat		15 074	81 491
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		15 615 655	15 600 581
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		32 805	53 604
Skuld till koncernföretag		506 865	300 000
Övriga skulder		0	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		25 000	10 000
Summa kortfristiga skulder		564 670	363 604
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 180 325	15 964 185

NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

AVSKRIVNINGAR

Tillämpade avskrivningstider	Antal år	
Materiella anläggningstillgångar		
Inventarier, verktyg och installationer	5	

1. Medelantalet anställda	2023	2022
Förbundet har inga anställda.	0	0

2. Andelar i koncernföretag	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	100 000	100 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	100 000	100 000
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Redovisat värde	100 000	100 000
avser 200 aktier i Läromedelsförfattarna i Sverige AB org nr 556724-7332		

3. Andelar i intresseföretag	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	1 000	1 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 000	1 000
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Redovisat värde	1 000	1 000
avser andelar i Copyswede ekonomisk förening		

4. Andra långfristiga placeringar	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	10 130 030	10 164 787
Årets förändringar		
- Inköp	6 371 735	3 717 603
- Försäljningar	-6 366 157	-3 752 360
- Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10 135 608	10 130 030

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i Sveriges Läromedelsförfattares Förbund, org. nr 802007-0333

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Läromedelsförfattares Förbund för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att förbundsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Uttöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Sveriges Läromedelsförfattares Förbund för år 2023.

Vi tillstyrker att föbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

KPMG AB

Alexandra Salomonsson

Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

För Sveriges Läromedelsförfattares Förbund, org. nr. 802007-0333

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Sveriges Läromedelsförfattares Förbund för år 2023. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och tillämpningen av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som gjorts vid upprättandet av årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut i styrelsen, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med förbundets stadga. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med förbundets stadga. Vi tillstyrker att stämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm, den dag som anges för våra elektroniska underskrifter.

Björn Thunberg
Medlemsrevisor

Stig Ottosson
Medlemsrevisor

LÄROMEDELSFÖRFATTARNA I SVERIGE AB

ÅRSREDOVISNING 2023

Styrelsen och vd för Läromedelsförfattarna i Sverige AB (Lisab),
med org. nr 556724-7332 och säte i Stockholm, upprättar härmed
årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Lisab är Sveriges Läromedelsförfattares Förbunds dotterbolag och bedriver upphovsrättslig verksamhet genom att träffa avtal för kopiering genom avtalslicenser samt hantera upphovsrättsintäkter genom stipendier och annan verksamhet.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER VERKSAMHETSÅRET

Ny upphovsrättslagstiftning trädde i kraft. Riksdagsbeslut att skriva in elevers rätt till läromedel i skollagen. Sveriges första professor i sakprosa tillträdde. Vi lanserade resestipendium i enlighet med planen för året. Rekordstort antal sökande till vårt kopieringsstipendium med ökade stipendieutbetalningar. Fortsatt satsning på kommunikation och påverkansarbete har gett ökat genomslag.

FLERÅRSÖVERSIKT

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental kronor.

	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	33 295	35 626	43 680	28 371
Resultat efter fin. poster	-12 940	606	9 807	-6 500
Soliditet %	66	72	74	71
Balansomslutning	96 286	103 891	101 428	94 257

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Aktiekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	400 000	68 399 721	282 749	69 082 470
Resultatdisposition enligt beslut av årsstämma:				
- överföres i ny räkning		282 749	-282 749	0
Årets resultat			-5 239 623	-5 239 623
Belopp vid årets utgång	400 000	68 682 470	-5 239 623	63 842 847

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Från föregående år balanserade vinst	68 682 470
Årets resultat	-5 239 623

Summa **63 442 847**

Styrelsen förslag till disposition:

Balanseras i ny räkning	63 442 847
-------------------------	------------

Summa **63 442 847**

ÅRSREDOVISNING LÄROMEDELSFÖRFATTARNA I SVERIGE AB

RESULTATRÄKNING

	Not	2023	2022
RÖRELSEINTÄKTER			
Nettoomsättning		33 295 027	35 626 059
Övriga rörelseintäkter		859 910	665 801
Summa rörelseintäkter		34 154 937	36 291 860
RÖRELSEKOSTNADER			
Stipendier		-34 661 300	-24 835 800
Övriga externa kostnader		-7 196 417	-5 041 104
Personalkostnader	1,2	-7 061 653	-6 072 008
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-53 923	-60 489
Summa rörelsekostnader		-48 973 293	-36 009 402
Rörelseresultat		-14 818 356	282 459
Finansiella poster			
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		596 045	-23 164
Ränteintäkter och liknande resultatposter		1 282 815	347 829
Räntekostnader		-126	-759
Summa finansiella poster		1 878 734	323 905
Resultat efter finansiella poster		-12 939 623	606 364
Bokslutsdispositioner			
Lämnade koncernbidrag		0	0
Förändring av periodiseringsfonder		7 700 000	0
Summa bokslutsdispositioner		7 700 000	0
Resultat före skatt		-5 239 623	606 364
Skatter			
Skatt på årets resultat		0	-323 615
ÅRETS RESULTAT		-5 239 623	282 749

BALANSRÄKNING

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3	3 300 384	3 316 452
Inventarier	4	101 749	116 261
Summa materiella anläggningstillgångar		3 402 133	3 432 713
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	5	1 000	1 000
Andra långfristiga placeringar	6	40 581 822	40 006 754
Andra långfristiga fordringar	7	780 000	0
Summa finansiella anläggningstillgångar		41 362 822	40 007 754
Summa anläggningstillgångar		44 764 955	43 440 467
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		20 800	16 100
Fordringar på koncernföretag		506 865	303 121
Övriga fordringar		2 642 901	2 998 147
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		464 292	327 992
Summa kortfristiga fordringar		3 634 858	3 645 360
Kassa och bank			
Kassa och bank		47 886 529	56 804 929
Summa kassa och bank		47 886 529	56 804 929
Summa omsättningstillgångar		51 521 387	60 450 289
SUMMA TILLGÅNGAR		96 286 341	103 890 756

ÅRSREDOVISNING LÄROMEDELSFÖRFATTARNA I SVERIGE AB

BALANSRÄKNING

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		400 000	400 000
Summa bundet eget kapital		400 000	400 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		68 682 470	68 399 721
Årets resultat		-5 239 623	282 749
Summa fritt eget kapital		63 442 847	68 682 470
Summa eget kapital		63 842 847	69 082 470
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder		0	7 700 000
Summa obeskattade reserver		0	7 700 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 580 963	1 299 790
Övriga skulder		29 991 921	25 029 750
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		870 611	778 746
Summa kortfristiga skulder		32 443 494	27 108 286
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		96 286 341	103 890 756

NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

AVSKRIVNINGAR

Tillämpade avskrivningstider Materiella anläggningstillgångar

Byggnad	50
Inventarier	5
Datorer	3

	2023	2022
1. Medeltalet anställda		
Medeltalet anställda uppgår till	8	7

2. Löner och ersättningar

Löner och ersättningar	3 929 498	3 342 799
Pensionskostnader	321 749	351 614
Övriga sociala avgifter	1 243 693	1 056 582
	5 494 940	4 750 995

Avser personal, är exklusive styrelse- och övriga arvoden.

	2023-12-31	2022-12-31
3. Byggnader och mark		
Ingående anskaffningsvärden	3 493 200	3 493 200
Årets förändringar		
- inköp	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 493 200	3 493 200
varav mark 2 689 764 kr		
Ingående ackumulerade avskrivningar	-176 748	-160 680
Årets förändringar		
- Avskrivningar	-16 068	-16 068
Utgående ackumulerade avskrivningar	-192 816	-176 748
Redovisat värde	3 300 384	3 316 452

ÅRSREDOVISNING LÄROMEDELSFÖRFATTARNA I SVERIGE AB

	2023-12-31	2022-12-31
4. Inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	602 389	578 791
Årets förändringar		
- Inköp	23 343	23 598
- Försäljningar och utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	625 732	602 389
Ingående avskrivningar	-486 128	-441 707
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	0	0
- Avskrivningar	-37 855	-44 421
Utgående ackumulerade avskrivningar	-523 983	-486 128
Redovisat värde	101 749	116 261
varav konst (skrivs ej av) 56 113 kr		

5. Andelar i intresseföretag

Ingående anskaffningsvärden	1 000	1 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 000	1 000
avser andel i Bonus Copyright Access ek för		

6. Andra långfristiga placeringar

Ingående anskaffningsvärden	40 006 754	40 236 401
Årets förändringar		
- Inköp	21 242 898	9 919 031
- Försäljningar	-20 667 830	-10 148 678
- Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	40 581 822	40 006 754

7. Andra långfristiga fordringar

Ingående anskaffningsvärden	0	0
Årets förändringar	780 000	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	780 000	0

avser reversfordran på ALIS
(Administration av Litterära Rättigheter i Sverige)

8. Moderbolag

Företagets moderförbund, Sveriges Läromedelsförfattares Förbund, har organisationsnummer 802007-0333 och säte i Stockholm.

9. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Arbete för att förenkla vår administration är påbörjat genom att utveckla vår digitala administrationsmiljö och på det sättet samtidigt minska sårbarheten som organisation.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Läromedelsförfattarna i Sverige AB, org. nr 556724-7332

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Läromedelsförfattarna i Sverige AB för år 2023. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 1-7 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Läromedelsförfattarna i Sverige ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Läromedelsförfattarna i Sverige AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Läromedelsförfattarna i Sverige AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Läromedelsförfattarna i Sverige AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att förlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets

organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företaget någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda

ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

KPMG AB

Alexandra Salomonsson
Auktoriserad revisor

GRANSKNINGSRAPPORT

För Läromedelsförfattarna i Sverige AB, org. nr. 556724-7332

Vi har för år 2023 granskat att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen har varit så ingående och omfattande som god revisionssed vid detta slag av granskning kräver.

Vi bedömer utifrån nämnda granskning att

- bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att
- bolagets interna kontroll är tillräcklig

Stockholm, den dag som anges för våra elektroniska underskrifter.

Björn Thunberg
Lekmannarevisor

Stig Ottosson
Lekmannarevisor

**Läromedel av hög kvalitet för alla
borde vara en självklarhet.**

**Vi är intresseorganisationen för dig
som skriver läromedel eller kurslitteratur.**

**För gemenskap.
För ökad kunskap.
För ett starkare författarkollektiv.**

Verksamhetsberättelse 2023